

ȘEZĂTOAREA

Fundatori: T. Daniilescu, M. Lupescu, N. Vasiliu.

Director: Artur Gorovei.

Anul V. Fălticeni, Martie 1899. No. 4.

LEGENDE POPULARE DIN BUCOVINA.

XII. *Preminte-Solomon și șerpele.* 1)

Ci-că pe vremile lui Preminte-Solomon un șerpe s'a fost suit într'un vîrf de copac. Sub acel copac se adunară la un apruz cîobanii cu oile lor. Aice aprinseră ei lîngă trupina bradului un foc. Aceasta o făcură ei mai mult de obiceiul decît de trebuință.

Părăsind cîobanii cu turmele lor locul, unde odihniseră, focul pareă se potolise, căci remase numai spuza. El însă nu era stîns, ci numai moania sub cenușă.

După o vreme se aprinse trupina bradului și nu trecu mult și înaltul rege al munților era un singur pojar. Numai vîrful copacului încă nu ardea. Însă para și căldura focului ajungea pînă acolo. Aice sta șerpele pe-o creangă de vișc, care crește în vîrfurile bradului, încolăcit și țipînd amarnic, căci arșița focului îl frigea de viu, nu ceva.

Tochmai în acea clipeală trecea prin acele locuri un om și șerpele văzîndu-l, țipă încă și mai din răspuț și se rugă la drumet, ca să-l scape de moartea focului jurîndu-l că-l va fi mulțămitor.

Omul, din fire îndurat nu-l lăsă inima să nu ajute șerpelui.

1). Comunicată de gospodariul Ioan Chira din Straja.

Aceasta slăbăcinne doară o moșteni el de la strămoșul său Adam, căci și acesta ascultase pe șerpe. Omului deci i se făcu milă de vicleana vietate; se afla ea doară în primejdie de moarte.

Și ca să mintuiască pe șerpe de moarte, tăia el o prăjină lungă, o întinse pînă la vârful copacului și șerpele cît ai clipi se prinse de vârful prăjinei și se lăsa ca fulgerul în jos. Cînd ajunsese înse șerpele în drept cu capul omului, se desprinse de prăjină și nici una nici două el țup pe spatele omului și se incolăcește împrejurul grumazului lui. Toată rugămîntea, toate muștrările și toate opintelile bietului creștin rămaseră zadarnice, căci șerpele nu voia să audă de una ca aceasta ca să se dea jos de pe gîtul omului, zicînd că pielea lui îi este mai dragă și mai aproape decît cea a binefăcătorului său.

Sărmanul om deci văzînd că nu-i șagă și că șerpele nici gînd n-are să-l lase în pace, cutreeră lumea în lungiș și curmeziș, umblînd pe la toți judecătorii și se ruga ca să judece în treaba lui cu șerpele. Nimene însă nu putu să-l judece și să-l scape de oaspele nederit ce-l purta în spate.

Omul în urmă, auzînd că Preminte-Solomon ar fi foarte înțelept și isteț la minte, veni la el și-l ruga ca să judece între dînsul și șerpe.

Preminte-Solomon drept că se apuca că-î va judeca, însă numai dacă-l vor asculta amîndoi și vor urma întru toate tuturor orînduirilor lui pînă la răsPICAREA judecătii. Atîc omul cît și șerpele se prinseră să-l asculte.

Deci zise Preminte-Solomon către șerpe să se dea jos de pe grumazul omului, de oare-ce el nu poate judeca pe doi din cari unul e pe jos, cară altul călare.

Șerpele cu toată viclenia lui nici nu visa că va fi înșelat, se descolăci de pe grumazul omului și se lăsa jos pe pămînt.

Atunci zise Preminte-Solomon către om: „cît îi trăi să nu te înduri de șerpe“. Eară către șerpe zise el: „dîndu-te jos de pe grumazul omului te-ai judecat însu-ți“. Și într'adevăr că singur se judecase șerpele, căci omul auzînd judecata

Încăpătă a lui Preminte-Solomon și aflindu-se el mintuit de calarețul său, lua o peatră și sfărma capul șerpelui viclean și nemulțămitor.

Apoi multămi creștinul din suflet lui Preminte-Solomon pentru judecata-i bună, și se duse voios acasă, luind cu sine brățătura, că șerpelui, chipului lingușirei și ademenirei— în art și ce formă s'ar arăta—să nu te încrezi, ci să-î sfărmi papul, dacă un vrei să îi slugă la dirloagă.

București, în 10 Februarie 1899.

DIMITRIE DAN.

Bucătăria țaranului

2. Cirul.

Cirul, numit în unele părți și *terciu* 1), este zama mămăligii. Cînd țaranul, în zile de post, n'are alt soi de udătură, mînlucă și cir cu mămăligă prăjită. Cirul cu mămăligă e gustos numai cînd e ferbinte. Cirul se scurge din mămăligă înainte de a se mesteca. Cînd este a se scurge cir din mămăligă, atunci în ceain se pune apă mai multă. Cirul se scurge în o strachină. În strachina cu cir să mărunțește mămăliga prăjită, se pune sare, și se mînlucă cu lingura. Cirul de mămăligă ferbinte e bun de tusa și de răgușală. Cir se dă și la cîni, la porci, porci, etc.— Purceii mici hrăniți cu cir, fac păduchi.

3. Pogacea

În zile de popă — de post — cînd omul nu prea are de ce să prinde, ca să păzască legea apucată din moși-strămoși, se face o *turta* (se lătește în formă rotundă), și ferindu-se focul de pe vatră, se pune turta acolo,

1) Terciu se zice la cir mai mult în părțile de răsărit a județului Suceava, în caștile sate.

acoperindu-se cu *spuză* (cenuşă ferbinte), în care sînt şi cărbuni aprinşi (potoliţi) şi lăsîndu-se pînă se usucă bine. Turta aceea se numeşte pogace şi pogăci. Pogăciile se mîncă cu ceapă, cu sare, cu usturoi, şi cu ori ce soi de udătură. Ele se pot mîncă şi goale, numai cu sare. Merg bine pe gît şi cu moare de curechi, ori cu borş. Pogăciile se pun în traistă cînd muncitorul pleacă la drum lung, ori la pădure, ca să nu se chinuască cu făcutul mămăligi.

4. G e a n d r a

Geandra e o mîncare tot de post. Ea se prepară așa: se ia *hrincă* (mămăligă rece), se taie felii subţirele, se prăjeşte pe jar (jarstec) şi se *dumică* (se mărunţeleşte) şi se toarnă peste bucăţele apă rece şi sare, se mestecă bine şi apoi se mîncă ca o supă cu pine. Geandra e mîncarea celor cu de-săvîrşire saraei, în zile de popă 1).

5. M a l a i u l

Malaiul se face din făină de popuşoi. El e de 2 feluri: *malaî dulce* şi *malaî dospit* sau *dospit*. Malaiul se face mai mult prin posturi.

Malaîul dulce se face așa: se ia făină de popuşoi, se cerne în covată, se opăreşte cu apă ferbinte, se frămîntă cu apa rece şi tot atunci se pune pe lopată şi se dă în cuptor. El se face subţirel. Malaiul dulce nu se pune la dospit de loc. În malaî dulce se pun şi legumuri: frunze de sfeclă, marar, ştir roş, foi de ceapă, barabule ş. a.

Malaiul dulce se face mai mult vara, cînd sînt mîncători mulţi la lucrul cîmpului, şi prin postul *Sîn-Ketrului*, cînd nu prea este cu ce post.

Malaiul dulce e minunat de bun cu borş cu ştir. „Malai dulce împrumut se dă” este o zicală din bătrîni. Femeile care au copii mici, pentru ei fac *mălaufe*.

1). La Tătăruşi geandra se face din cîr de mămăligă cu brinză.

Malaiul doschit se deosebește de cel dulce prin mărimea și greutatea lui. El se face așa: se ia făină de popușol, se amestecă cu apă și se opărește cu *uncrop* (apă ce ferbe) și se pune în el puțin de *malai*. În urmă se frământă și se pune la un loc cald ca să dospească. Când a crescut—a dospit—se pune pe o lopată, pe frunze de curechiu, sau pe țările și se dă în cupră pentru ca să se coacă.— Fiind copt, se scoate afară și se așază pe lăută, ori pe o masă, ca să se răcească.

Malai doschit se face prin posturi, pe la zile mari, la hramuri, la nunți, cumătrii, praznice ș. a.

În malaiul dospit, ca să fie gustos, se pune și făină de grâu, și *bolovan* fert, turcesc (alb) ori roș, curățit de coajă. Unele țări—din partea răsăriteană a județului—pun în malaiul dospit și făină de hrîșcă, malaiul atunei fiind mai bun și mai gustos. Malaiul mai tot-deauna se mîncă gol. Când e și răcit, el merge mai ușor pe gît.

Unui prost, odată, un mehenghî, bun de glume și rău de treabă, îi dă să mînce malai doschit cu brînză cam amară. Prostul mușcă malaiul în brînză, ca să se prindă de el, dar nu știa că se prinde de mămăliga caldă, dar văzînd că malaiul se chinuște, perde rabdarea, se infurie și strigă: „*Malai n' bînză, că măliga-i vini di hac*”.

Malaiul dospit se dă de pomana de sufletul morților sîmbătă și la praznice. Din aluat se fac și mălăuțe pentru copil.

6. A z î m a

Din făină de orz, cernută prin sîtă deasă, în vreme de post, la șas. se face azîmă. Azîma se face așa: se macină orzul, se cerne făina întai prin sîtă rară ca să rămie *hoaspa*, apoi se dă prin sîtă deasă, se opărește în covată, se frământă, și apoi se face *turte*, ca pogăcile, rotunde, se pun pe lopată, pe care se presură puțină făină, ca să nu se prindă turta de lopată, se fac pe turtă niște borte cu două degete și apoi se dau în cuptor. Când sunt coapte, se scot din cuptor și se răcesc. Azîmele sunt bune la gust. Ele se mîncă și goale, cu sare. Azîme se pot face și din făină de grâu.

7. Turtă din aluat din borş

Mulți din săteni, în lipsă de făină, ^{Turpele} fac borş cu făină de păpușoi. Făina aceasta, după ce borşul s'a învechit și n'a isprăvit, se amestecă cu puțină făină de popușoi și din ea se fac *turte*, un fel de malai, care se mîncă în zile de post. Dacă turtele acestea se fac vara, se pun în ele mai multe legume: ceapă, marar, frunze de sfeclă ș. a.

(Comunicat de I. Teodorescu, învăț. Broșteni—Suceava.)

(va urma)

M. LUPESCU

GLOSAR DIN MUNȚII SUCEVEI

(urmăre)

C sună curat înaintea tuturor consoanelor și a vocalelor *a*, *ă*, *î*, *o* și *u*; înaintea lui *e* și *î* (scurt) se aude ca un fel de sunet intermediar între *cîșș*, pe care nu-l putem nota *cîetaș*, *ceț*, *ceapî*, etc.- Înaintea lui *i* (întreg) se aude ca *ci* în foarte puține cuvinte: *ciabghiū*, *ciabkiruri*, *cimpoti* [a], *ciut* (fost) și *corciu*; în colo se aude *k*: *kisuguri*, *kiczăș*.

C mai are întrebuințarea lui *f* în cuvinte ca: *cin* (fin), *cler* (fier), *clerî* (fiare) etc., în cari sună *cîșș*.

cahlî — [vezi *cahleati*, an. II No. 7 pag. 151].

calbadzi — galbază.

calcat — încrucișarea paserilor.

calvin — om barbar, ce torturează; femeia bătută de barbat îi zice: *pket din naintia mte calvinule*.

canci — plur. *cănel* — 1) cîrligele cîntarului, 2) ghiarele paserilor răpitoare: *casa o rua'mnielu în cănel*.

carabeț — viermii mari ce se fac mai ales în nasul cîrlanilor slabi, și în apă clocită. Sing. *carabete*.

Caraosti — Scaraoschi, șeful tuturor dracilor.

carmană [a] — scarmana; ind. pres. *cărmin*, *cărminî*, *cărminî*, forma *cărmin* mai nu se aude.

carti — ravaş, scrisoare. „*Scriti o carti*”; înmulţit cărt [I nu s-aude].

....Ni vin *carti*
din tãti pãrt:
si ni legi cot la cot,
si ni triaci pisti Olt.

caprafoi — caprafoiũ (un copãcel).

catrafusli [si-o lua' catrafusli] — a fugit, a dat dosul cu tot ce a avut.

catrã şi cãtuşi — o bucatã de lemn ce se lipeşte la tinjalã sau la protãp pentru a putea imbuca bine jugul.

ca se [a se] — a se pleca, a se ruga tuturor secãturilor, a linguşi.

ca tori — tãlpigi; o parte a stativelor pe care se caleã cu piciorul spre a schimba rostul.

ca (a) — a boi mei şi alte vite în frunte spre a fi cunoscute din cele strãine.

ca — boialã de cãnit; de ordinar roşie, violetã sau albastrã.

ca pri — coru; birnele cele grosuţe ce se pun pentru a forma scheletul acoperemintului la case.

ca — staul de capre; locul unde dorm caprele mai multã vreme.

ca — turmã de capre.

ca [a se] — a-si lua catrafusele şi a se duce: hai cãrãbãneşti-ti di-acolie.

ca — plnr. subst. case. Nu se zice nici odatã *caş*.

Genetivul şi dativul face *caş*: diştidi uşa *caş* (casei).

ca — fierã, obezi.

ca (a) — a lega în obezi, a pune în fiorã.

ca (a) — a stãruí f. mult cu vorba pentru ceva: ci mã mãi cehãeşti digiabã. De ce-ai plãtit aşa de scump?
— Daci m-o to cehãlt di-mni era şi ruşni amu!
Insamã şi a sili sã facã o treabã.

ca — 1) ce' (pron. interogativ), ce este?; 2) prezentul verbului a cere [cer]; 3) cea (pron demonstr.):

— Mãi Vasli?

— Cei, măă ? [ce, ce este].

— „leu am și *cei* di la Dmnădzău puteri mult
da tu Pluti, ci *cei* !“

Știu povestea *cei* cu „Tătărș cini hiclean“ !

cepurî — crengiile bradului.

cepurș — brad cu cepuri multe.

cepai — un soi de ceapă.

cerdae — 1) pavilion, 2) balcon, tîrnat.

cești (a) — a tăia cepurile bradului.

cetas — membrul unei cete de oameni.

ceți (a) — a spîno culva toate vorbele greie ce-ți stau pe
mă: î-am *cețit* ieū, las! — De aici subst. *cețiu*
care înșamnă și citire repede.

kidzășî — garanție.

Kirandî — nume propriu (nume de țigancă); înșamnă și
meie rea, curvă.

kirpus [nu-ți face] — nu-ți face șagă cu prostul; nu glum.

Chirfosala

kisguri — toate accesoriile puștei: cartușe, praf, capșe
haliei etc.

kitanți — chitanță; plur. kitanți.

kiti — 12 fîtoare de cînepă.

kivilikiu — om gospodăros și căruia-î place foarte mult
aibă totul gata, degrabă și curat.

ciamburu (bate) — numai șede degeaba și se joacă; numai
își trece vremea.

cibghicuri — un fel de mîncare făcută din ficat, plămîi
din matele mîtelului.

cilibghiū — trup bine făcut, zvelt și frumos gătit (impodobit).

cimnilinga — chiperîul, piperul: cimnilinga — linga
legată-s-ar limba
(cimilitura chiperîului)

cimpoti (a) — a izvorî apa frumos și în clocot:

inga ei' di frumșos cimpotești.

cin [n s-aude numai 1/2] — cinî, cine (pron. interog.).

cinsti — rachiu, băntură; a cinsti — a bea rachiu cu cinera
a nu-l trece cu paharul.

încănt — un început de sfadă: „ni-am cam cîndănită-ni o-llaci.

încăntul (a se) — a se cam sfădi.

încănt — 1) o pasere: fem. subst. cîocîrlan, 2) Iapă, țen-chiū de legat pluta de mal.

încănt — 1) părțile de lemn cari încheie roata, 2) oase. *cîndănită*
și

încănt — dracu, sau un alt duh rău: „ti te cîoplea di frig.”

încănt (a) — a vorbi încetșor că abea se aude și cam bot la bot.

încănt — topor sau cuțit rău (care nu taie). *cî*

încănt (a) — a te necăji să tai cu o *cîlarș*.

încănt — ștulete de popușoi desfăcat de grăunte.

și

încănt — om ce-î place să-și bată joc de alții.

încănt [a] — a-î bate joc, a-î face rîs de cineva: *rău m-o mar cîufulu!* (mare bataie de joc și-o făcut de mine).

încănt — o boală. Cînd omul are această boală, îl dor toate cîolanele, tot trupul.

încănt [a] — a freca bine cu oțet, ori cu mujdeū pe cel cîumurlușit pentru ca cîumurlușală să iasă din el.

încănt — cîncitură de urechi; i-am făcut-om cîurel.

încănt — surcică; plur. cîurcîeli.

încănt — un beșșor ce se pune prin mijlocul suveiceș și pe care se pune țevla.

încănt — sulcîmă, sulfină.

încănt — țușli.

încănt [a] — a sări, a țîșni repede și fără veste; se zice despre iepure și despre alte animale mici cari sar fără veste.

încănt [o] — o fost — a cî — a fi.

încănt — cînd.

încănt — cîntec.

încănt [a] — a gogi, a boli, a zăcea de o boală.

încănt — om ce cîti-î lumea-î tot bolnav; bolnăvicîos.

încănt — sfadă: „sî puni-m cîrcuți cu mini” |se pune în gură, se sfădește|.

- cîrlig — om ce se ține veșnic cu mâinile de pîntece din pricina unei boli. La toți li-i lehamite de dinsul și zice: „măi cîrlig! Ia măi prindi-ti și tu di v-o triabî.”
- cirmăjî — coajă uscată de pine. *cîrlig cu un pîntec, cu un cîrlig și tot pînă la stîm și a 2 gîrlig*
- cintători — cîntatul cucosilor.
- clătî |a| — 1| a limpezi un lîneru spălat; 2| a clătina: unii clătîști-o măsîă.

....Cîin pășîă
pana-l clătîe.

- clop — pălărie urîă.
- cobeleî — melci.
- cobor — scobor, pîgor.
- coblant — plisc, cioe lung.
- cocloabî — casă f. rea, rupilată și puțin încăpătoare, sîmînd mai mult a cotei pentru vite.
- coclobăi |a| — a scotoei prin toate ungherile, a umbla prin cocioabe.
- coclorvi — un instrument de lemn în forma sapei, cu care se scoate cenușa din cuptor.
- cocîrlî — un lemn îndoit în formă de cîrjă.
- cocîrstăi — pasere (nume zeflemistic).
- codălbghi |a o| — a spăla putina, a o sterge [fugi], a o face boacănă de tot: o făcu' pozna ș-apū-o codălbghî-o.
- coltan — țaran de la șes înalt — mai ales lung în picioare, uscat și gol. Poreclă dată de țarani de la munte celor de la șes.
- colt — 1| boală de purcei 2| coltu erbei, colțul toporului |colnul| vîf ascuțit.
- coman — 1| om asemănător cu dracul de urît ce-l; 2| dracul însuși.
- condei — un par lung, care împreună cu lopata, alcătuiesc cirna plutei.
- condrat — contract.
- condri — contrarieare, unul contra altuia: am avut oia' di condri ni-am cam sfădit, dar u-am ramas niel u-nul mai pe jos de eit cel alt; se zice și cîndri.

- coșul — poznă mare, tragere pe sfoare: mui-o făcut-om coșul |o poznă mare premeditată|.
- colozul — colostrum, cel întâi lapte ce-l aū manifestările cîte-va zile după fatat.
- colozul |a se| — a se serbezi, a se preface laptele în brinză, la fiert, din pricina aereleî, ori din alte pricinî.
- corc — un fel de leasă ce se pune pe sînii pentru a putea aduce fîn. La car pe corcie se pune poclitul |pocrișul|. *col*
- Corina — Bucovina.
- coșul — 1| piurarul subst. coardă, 2| niște birne la casă, 3| niște funii din nuele împletite ce servesc la car și la sanie.
- corc — căpriorii de la acoperemîntul casei.
- Corul — drac cu carne.
- corulsi — cobiliță, un băț gros, încovoiat, crestat la capete, pe care se aduc cofele de la fîntînă.
- cos — 1| un om care cosește, 2| lăcustă.
- cosorobi, și
- cosoroavi — niște birne late și groase în cari se prind căpriorii casei în partea de jos a lor.
- cos — 1| coșul carului, 2| cavitatea toracică a animalelor, 3| niște viermi mari și albi ce se fac primăvara în pîlea de pe spate a vitelor bovine, ținute rău.
- cosul — paner.
- cosugi — un coteț tupilat și rău făcut.
- cosugi |a se| — a se tot codi, a tot trăgăna treaba; se zice mai ales de cel ce se levesc dimineata la sculat, învîlindu-se tot mai mult și punîndu-se din nou pe somn.
- cosul — coteț pentru vite și alte vite mici.
- cosul — cine pogîrjit de foame; cine slab și urît.
- cosul — cine de lux; de ordinar cine mic și care stă în casă.
- cosul |a| — a fugi cotind drumul spre a fi pierdut: cum m-o vîdzu' o și coligit-o la driapta.
- cosul și cosul — femeie ticăloasă, curvă care dă prin băț ea cățelile.

cotlabi — cine, se zice: tibă cotlabi.

cotonog — bolnav de picioare.

cotonogi |a| — a se îmbolnăvi și a zăcea de boală de picioare.

Mieii și vitele bovine *cotonogesc*.

crestuș — ceva rotund și care prezintă o zugrumătură.

crijmă — o bucată de pânză pe care o ducе ninașa la bolta

criji — crieri.

crimpot — răstimp: lasi noili si măi pasci-on crimpot.

crimpoți |a| — a rupe sau a tăca în răstimpuri d'într'o plină și fără nici o regulă.

crucia — plur. crucii |carului| un lemn ce formează arcul
cu inema carului; crucii drumului -- locul unde se
întâlnesc mai multe drumuri.

cruci — mijloc, centru: sūarili li cruci-amniadz: drept la mijlocul cerului.

cruși |a| — a urina sînge.

cucule |a| — a se urca sus pe gard sau pe alt ceva de
drept în fața omului, cum stă cucul în frunte.

cuculū — o umflătură făcută în frunte din pricina unei lovituri.

cuculeta — biserică.

cuiu uși — 1| un cuiū infipt în ușa drept clantă. 2| ceva
bun de dres borșul: zmintină, ouă, groșilor etc.

O glumă: — Da cî-ai pus în borș, di-I așlă bun
— Cuiu uși.

cumanac — un fel de căciulă impletită din cânuri, sau la
cută din pânură de sumani.

cumpitu — echilibrul minții și a simțirei: firea normală
omului: țini-ți cumpitu.

curiă |i s-aude numa| $1\frac{1}{2}$ | — cureaua, curață.

cuşmi — căciulă.

(va urma)

I. TEODORESCU.

C î n t e c e

101. Bădiuliasî cei frumoasi
cu statu di giupiniasi,
cu oei di curv-aliasi,
când m di-I Badiu acasi;

di-I la vii,
dzi-I si vii;

di-I în trg la carni grasi,
pe-I dzi-I si vii-acasi;

cu în crami,
cu pl kiam,

si nu-I întreb nici di-om rău,
si dulcii frati-a mneü,
si numărăm taliri

si împărţim galbini.

Ke o dzis ei nu-I la vii
ca si vii.

di-I în trg la carni grasi
si di-I dzile si vii-acasi;

cu camară mor(t) di bat.
di-I în dzili nimineat.

di-I turei l-o-mpresurat,
di-I prins, si l-o legat

cu ourali suptsireli
di-I o tãert) pin la pceli.

Badiu din spati face
stãl l sã rupé,

cu turei ei fugé

cu arind ca buratiei

si plotiei ca şarpei;

cu un tureu mnic di stat,

cu di stat si bun di sfat,

si la trg o-o alergat

si matas-o cumparat,

bunî sfarî mni-o durat
si pi badiu l-o legat;
l-o legat pin adurmit,
di giné e-o blnguit.

Badiu din spati cucé,
şfara nu si mõi rupé,
fari-n cïolan si propé,
singili ei si porné.

Atunci oei distidé
si tãti turei mni-I vide,
si din guri ei striga:

— Bădiuliasî cei frumoasi
cu statu di giupineasi
cu oei di curv-aliasi,
da ei rău eü ţ-am făcut
di la tureü m-ai vinduti!

Si pi badiu l-o legat
to la stîlpu hornului
la duhoarea focului;
si pi dinsu mni-l baté
cu coada corbaciului
pi fata obrazului;
cu cutîtu-l spinteca
si cu sari-l presura,
jar la ceptu mni-I trãge
di la inimi ofta.

Badiu din guri striga:

— Bădiuliasî cei frumoasi
cu statu di giupineasi
cu oei di curv aleasi,
cum tu stãtu si prãgesti,
pi mini turei mã gãtesc;
Ia na ţii ceita

și discuti lădița,
și e galbini cu poala
și ti fă a-npeleca,
galbini pi gios a. turna
doari turei s-or u'ta
și m-or pnte dizlega.

E-n camuți și ducē,
fața albi ș-o gile,
budzi mol li ruminē.
galbini cu poala lun
și pi gios mni-l samana,
și turei nci și uita.
Da Badu țur ștriga:
—Badulțasi cei frumoasi
cu statu di gupintasi,
cu oci di curv-abusi,
cum di tu stai și prăgești,
pi mni turei mă gătesc.
Iu e țirgu di-alungu
la Anița erșmarita,
el be un frati-n mni u Neculeța
cu trit curv-alaturia:

una-l peșel,
una-l mușel,
ușă cu gin mni-l stropcești,
fetșoura ruminesti
și la Badu nci gindești.

Da Badulțasa pi uliț face,
la Niculeța și ducē,
și di cēt loc mni-o vidē,
inaintia il ișă
și din gur-așă dzlec:
—Badulțasi cei frumoasi
cu statu di glupiuluiș,
cu oci di curv-abasi,
di cîn(d) Badu ti-o luat

pi mni nu m-al entat
la di mni. Ia di tini.
vād di Badu el nu-l bint.

Da e din gur e-o dzlec:
—Pi Badu turei-l gătesc,
Da el din gur e'o dzlec:
—Alțargi fuga acasi,
gati-l cafelili.
li-aprindi etubnoli.
ea doar s-or mai zăbăgl
plut eū el-ol vind.
tot răeniș(d), boncāluiu (d)
cu buzduganu zvlrlu(d),
brazdi din pământ sārhu(d)
Da turei ti-or întreba:
cini-n esti acela?

ori il un vitlaz pre bun,
ori il un mișal nebun
ori di feti el-l ștricat
ori di muert farmaceut?

Da tu și dzlec:
nici di feti nu-l ștricat,
nici di muert farmaceut,
făr il negustori di bot
și cumpărători di oi
și tragi șara la noi.

Da frati Neculeo
la casa Badului și porne
Atunci el elud aglungo,
răeniș și boncāluiu
cu buzduganu zvlrlu,
brazdi din pământ sārhu
Da turei elu andză
ușli el li-nucē,
ștrăjli el li-ntăre,
Badulesil el-l dzlec:

și din gur-așă dzică:
— Aoro ca ghaoro
mni-o spurcă Badiu tirgu.

Mă plătes(e) cu cînticu
ca cal bun cu umblitu.

(Auzit și scris întocmai de la Toader Mihaï Buchilă de 60 de ani
din Tătăruși. Suceava. El l-a învățat, pe cînd era copil, de la Toader
Clipcea).

AL. VASILIU

394. Frunză verde trei căline
copilă de sub pădure
cu doi ochi ca două mure
m'am pornit să vin la tine,
m'am tîluit cu alta'n drum,
ea frumoasă și ești bun
ș'am făcut pacat destul.
Ne-am iubi, nu ne putem,
ne-am lasa, nu ne'ndurăm,
hai la crîsmă să mai bem,
de iubit să ne lăsăm.
De iubit că ni-om lasa
cînd dascalul a toca,
popa cu cade'nita,
dascalul cu clopotu,
ca să vadă norodu
citu-î de greu iubit.

395. Foaie verde trei castale
eu mă duc maică'n catane
tu rămîi și spală haîne,
și spală și haîna mea
care-am holțit cu ea,

ca și lupu cu codru:
șădi-n el și lăcuesti,
numa pușca-l găbuești.
și dă celia (peelia) și plătești.
Șădi-n riți hodinești,
ciobani nu măi uacăjăști,
pureei nu măi covităști.

ș'o'ntinde la cheotoare
ș'o pălească sfiutul soare.
De-î vedea că rumenește
la mine maleă gîndește;
de-î vedea c'o'ngălbenit
să știî maleă c'am murit.
Ș'apoi frunză trei smiccele
să te îei pe șasurele
pină'î da de mormîntele,
și pe mormîntelul meu
ai să vezi un lucru mare
ce n'o mai fost pe sub soare:
floricică galbănă
ce cu mine samănă;
cînd îi ajunge la ea
ar să fie ruminea.
Dar tu malea să te-apuci,
să-mi desgropi ciolanele
să te duci cu ele-acasă
și să le'ngropi sub fereastă
ca să ai lumină'n casă.

M. LUPESCU.